

Üniversite Öğrencilerinin Bakış Açısından Zaman Yönetimi

Time Management from the Perspectives of University Students

Nesip DEMİRBILEK*

Öz: Bu araştırmanın amacı, öğrencilerin zaman yönetimine ilişkin sahip oldukları yaklaşımları ve algıları metaforlar aracılığı ile ortaya koymaktır. Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden fenomenolojik desen, çalışma grubunun belirlenmesinde ise olasılıklı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örnekleme tekniği kullanılmıştır. Araştırmada 2020-2021 eğitim-öğretim yılında bir kamu üniversitesinde öğrenim gören 276 öğrenci yer almıştır. Üniversite öğrencilerine metafor cümlesi online olarak gönderilmiştir. Verilerin analizinde “içerik analizi” tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğrencilerin zaman yönetimi kavramına yönelik oluşturmuş oldukları metaforların, akıp gitme, beceri, çabuk tükenme, değerli olma, durdurulamama, düzen, telafisi olmayan, faydalı olma, zorlu süreç, kontrol, yönlendirici, deneyim, verimli olma, amaçlar, planlama, temel ihtiyaç ve sabır kategorileri altında toplandığı görülmüştür. Zaman yönetimi kavramına yönelik temalar incelendiğinde ise kendini akıntıya bırakma (uyum ve doğal ritimler) yaklaşımı, düzenli yaşam (kendini toparla) yaklaşımı, beceri yaklaşımı, zamana sahip çıkma (savaşçı / hayatta kalma) yaklaşımı ve hedef belirleme yaklaşımı temalarının olduğu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak, öğrencilerin zaman yönetimi yaklaşımlarından çoğunlukla kendini akıntıya bırakma yaklaşımını, daha sonra düzen ve beceri yaklaşımlarını, çok az sayıda öğrencilerin ise savaşçı ve hedef belirleme yaklaşımlarını benimsedikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Zaman yönetimi, kendini akıntıya bırakma, düzen, beceri, hedef belirleme.

Abstract: The aim of the study is to determine what kind of approach and perception students have towards time management through metaphors. In the research, phenomenological design and easily accessible sampling technique as one of the probability sampling methods were used to determine the study group. The research included 276 students studying at a public university in the 2020-2021 academic year. The metaphor sentence was sent online to university students. In the analysis of the data, content analysis technique was used. According to the results of the research, the metaphors created by students for the concept of time management appeared to be grouped under categories including flowing, skill, being exhausted, being valuable, unstoppable, order, irreparable, usefulness, challenging process, control, guiding, experience, efficiency, goals, planning, basic need, and patience, respectively. As a result, it has been determined that the students mostly adopt the let yourself go with the flow approach, then the order and skill approaches, and very few students adopt the warrior and goal setting approaches.

Keywords: Time management, let yourself go with the flow, order, skill, goal setting.

Giriş

Türk Dil Kurumu zaman kavramını “bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği veya geçmekte olduğu süre, vakit” şeklinde açıklamaktadır (TDK, 2021). Zaman, her gün ya da her an yaşamakta olduğumuz fakat üzerinde fazla düşünme gereksinimi duymadığımız, ne olduğunu tam olarak bilemediğimiz bir olgudur (Özdemir, 2006). Zaman, insanların kontrolü dışında, sonsuz geçmişten sonsuz geleceğe akan süresiz ve kesintisiz bir olgudur (Smith, 1998). İnsan için zaman, doğumdan ölüme kadar olan süredir. Zaman, tekrarı mümkün olmayan bir mucizedir. Zamanın süresinden çok kalitesi yani niteliği önemlidir (Covey, 2009). Zaman hem fiziksel hem de psikolojiktir; fiziksel zaman saat ile psikolojik zaman ise bilinç ile ilişkilidir. Hem psikolojik hem de fiziksel zamanı iyi yönetebilmek bireyler için bir sanat işidir (Passig, 2002).

Fry (2000) zamanı, her gün her insana eşit şekilde verilmiş bir para şeklinde tanımlamıştır. Zaman, herkesin eşit şekilde sahip olduğu, ancak herkesin aynı değerlendiremediği oldukça

*Sorumlu yazar, Dr. Öğr. Üyesi, Bingöl Üniversitesi, GMYO, Bingöl-Türkiye, ORCID: 0000-0001-5133-7111, e-posta: nedemir2012@hotmail.com

değerli, eşsiz bir kaynaktır. Zamanı boş olarak geçirmek, yaşamı boş olarak geçirmek (Sabuncuoğlu, Paşa ve Kaymaz, 2010) iken zamanı verimli kullanmak da yaşam kalitesini yükseltmek demektir (Sabuncuoğlu ve Paşa, 2002). İnsanlar, yaşarken geçen zamanı bir türlü fark edememektedirler. Oysa zamanı fark etmek, onu iyi yönetebilmek için bir ön koşuldur. Her şey bir şekilde hallolur ancak zaman geri getirilemeyen, satın alınamayan, depolanamayan ve telafisi olmayan bir kavramdır (Sabuncuoğlu vd., 2010). Zaman iyi kullanıldığında ucuz, kaybedildiğinde ise pahalıdır (Hacıoğlu, Gökdeniz ve Dinç, 2003). Bu yüzden zamandan en iyi biçimde faydalanmak gerekmektedir (Gözel, 2009). Modern yönetim düşüncesinde zaman, üretim ve başarının en önemli faktörlerinden biridir (Sabuncuoğlu vd., 2010). İnsanların zamana yaklaşma ve zamanı harcama biçimi, başarı veya başarısızlık arasında bulunan noktayı saptayarak, sağlıklı ya da stresli bir kişi olmalarına neden olabilmektedir (Smith, 1998).

İnsanlar gerek kişisel gerekse iş yaşamlarında zamanı kovalayan bir hale gelmiştir. Ancak çok az kişi zamanı etkin kullanma doğrultusunda çaba göstermektedir (Özçelik, 2006; Özdemir, 2006). Zamanın etkin kullanılması ve en iyi şekilde değerlendirilme çabası, zaman yönetimi olarak tanımlanmaktadır (Sabuncuoğlu ve Paşa, 2002). Zaman yönetimi, “Zaman nasıl etkin kullanılır? Neler yapılmalı, neler yapılmamalı? Öncelikler neler olmalı?” ve “Zaman kaybettirenlerin önüne nasıl geçmeli?” sorularına yanıt bulmayı amaçlamaktadır (İşcan, 2008). Hayatta çok çalışmak önemli değildir, asıl önemli olan doğru, akıllı ve etkili bir zaman yönetimi becerisine sahip olmaktır (Aytürk, 2007). Başka bir ifadeyle, bildiklerimizi kullanabilmek için etkili bir zaman yönetimi stratejisi geliştirmek gerekir (Finley, 2007).

Günümüz teknoloji çağının yaşattığı yoğun temponun altında kişilerin en çok şikayet ettikleri nokta zamansızlıktır (Erdem, Dikmetaş ve Pirinççi, 2004). Aslında sorun zamanın kendisinde değil, kişilerin belirli zaman diliminde zamanı yönetememesi ile ilişkilidir (Akatay ve Yelkikalan, 2003). Zaman yönetimi, bireyin kendisini kendi zamanı içerisinde yönetmesidir (Tutar, 2011). Başka bir ifade ile zaman yönetimi, bir öz- yönetim olarak, yaşanan olayların kontrolünü sağlamaktır (Güçlü, 2001). Zaman yönetimi, bireyin iş ve özel yaşamında başarılı olabilmesi ve karşısına çıkan fırsatları değerlendirebilmesi için zamanı denetleyebilmesi ya da etkili bir şekilde kullanabilmesidir. Zaman yönetimi, bireyin bazı yöntem ve teknikleri kullanmasını gerektirmektedir (Yenilmez, 2010). Önemli ve önemsiz olanı ayırt etmek, zamanı yönetmenin en önemli kuralını oluşturmaktadır. Ayrıca zaman yönetimi, çıkış yolu bulmaya çalışırken bireyin karşısına çıkan yüksek bir duvara tırmanmaktansa o yüksek duvarın etrafını dolaşarak daha kolay bir çıkış yolu bulmak gibidir (Fry, 2000).

Zaman kavramı, artık eğitim örgütlerini de etkilemeye başlamıştır (Özçelik, 2006). Özellikle üniversite yıllarında öğrenciler, zamanın hızla geçip gittiğini fark edemezler (Tutar, 2011). Bunu fark edebilmeleri için zaman yönetimine ilişkin düzenli araştırmaların yapılması önem arz etmektedir. Bu araştırmanın, üniversite öğrencilerinin zamanı yönetebilme konusunda kendilerini geliştirmeleri, zamanlarını harcarken daha bilinçli hareket etmeleri ve zaman yönetimi kavramına ilişkin sahip olunan (olumsuz) algıların farkına varmaları gibi konularda katkısı olacağı öngörülmektedir. Nitekim düzenli çalışmalar ve birkaç pratik yol ile zamanın, yönetilebilir ve denetlenebilir olduğu belirtilmektedir (Drucker, 2007). Bu nedenler doğrultusunda geleceğimizin yegane sahipleri olan üniversite öğrencilerinin, zaman yönetimine yönelik ne tür bir yaklaşıma ve algıya sahip olduklarına ilişkin yapılacak çalışmalara gereksinim duyulmaktadır.

Zaman yönetimi, ABC yaklaşımı, düzenli yaşam yaklaşımı, savaşçı yaklaşımı, sihirli araç (teknoloji) yaklaşımı, hedef belirleme yaklaşımı (başarı), kendini akıntıya bırakma yaklaşımı, iyileştirme yaklaşımı (öz bilinç) ve beceri yaklaşımı (zaman yönetimi 101 yaklaşımı) olarak tanımlanan sekiz zaman yönetimi boyutunu kapsamaktadır (Covey, 2009). ABC yaklaşımı, önemli işlere öncelik veren bir yaklaşımdır. Bu yaklaşım, *insan istediğini yapabilir ama her şeyi yapamaz* bakış açısıyla bir hedef belirleme yaklaşımından esinlenmektedir. ABC yaklaşımı,

“neye ulaşmak istiyorsanız çabalarınızı öncelikle o işler üzerinde yoğunlaştırırsanız, mutlu ve başarılı olursunuz” (İşcan, 2008, s. 18) hipotezine dayanmaktadır. Bu odak çerçevesinde düzenli yaşama yaklaşımı, zaman yönetiminde gün yüzüne çıkmış olan problemlerin çoğunluğunun yaşamdaki düzensizliklerden kaynaklanmış olduğunu öne sürer (Covey, 2009). Savaşçı yaklaşımı, kendini korumak, oldukça verimli ve bağımsız çalışabilmek amacıyla vaktine sahip çıkma üzerinde yoğunlaşır (Covey, 2009). Sihirli araç (teknoloji) yaklaşımı ise *iyi işler, iyi araçlarla yapılır* ifadesinden yola çıkar (Tutar vd., 2003). Hedef belirleme yaklaşımının temelinde de *ne istediğini bil ve başarmak için çaba harca* ifadesi vardır. Bu yaklaşımın temelinde “uzun vadeli planlama, orta vadeli planlama, kısa vadeli planlama, hedef saptama, gözünde canlandırma, kendini motive etme, olumlu düşünce tarzı yaratma” gibi yöntemler bulunmaktadır (Covey, 2009). Akıntıya bırakma yaklaşımı, zaman yönetimi konusuyla çelişir ve bireyin zamanı yönetmesini değil, bireyin kendini zamanın doğal akışına bırakmasına odaklanır (Aydın ve Gürbüz, 2012; Tengilimoğlu, Tutar, Altınöz, Başpınar ve Erdönmez, 2003). İyileştirme yaklaşımı, geleceğin daha iyi olması felsefesi olarak tanımlanmaktadır (Türe, 2013). Beceri yaklaşımı ise temelde zaman yönetiminin, muhasebe veya kelime işleme benzer bir beceri olduğu paradigmasına dayanır. Bu yaklaşım, günümüzde etkin olmak amacıyla yapılması gereken işler için liste yapma, amaç saptama, planlama yapma, öncelikleri sıraya koyma, randevular için defter kullanma gibi becerilerde uzmanlaşmanın gerektiğini ifade eder (Covey, 2009).

Günlük yaşamda değişik alanlarda pek çok soyut kavram kullanılmaktadır. Soyut kavramların tanımlanmasının epeyce zor olması nedeniyle soyut kavramlar genellikle somut kavramlar aracılığıyla açıklanmaktadır. Bu açıdan soyut kavramların tanımı yapılırken metafor kullanılarak somutlaştırılması, kavramların daha kolay anlaşılmasını ve akılda kalıcılığını sağlayabilmektedir (Er Tuna ve Mazman Budak, 2013). Metaforlar, kişilerin kendi dünyalarını anlayıp yapılandırmalarına yönelik güçlü bir modelleme ve zihinsel haritalama mekanizmaları olması nedeniyle de dikkat çekmektedir. Metaforlar, bilinmeyenlerin öğretilmesinde mükemmel bir teknik ve öğrenilen bilgilerin hatırlanması konusunda geçerliliği ispatlanmış araçlar olarak görülmektedir (Arslan ve Bayrakçı, 2006). Bireyler, kendilerinin ya da diğerlerinin düşünce ve duygularını tanımlarken metaforlardan faydalanmaktadırlar. Bu da kişilerin kendilerini ve dünyayı nasıl algıladıklarını açığa çıkarmaktadır. Metafor, kişilerin zihinlerinin bir kavrama biçiminden başka bir kavrama biçimine yönelmesini sağlayıp belli bir olguyu başka bir olgu olarak görmesine olanak tanımaktadır (Girmen, 2007). Bu açıdan ele alındığında metaforların kullanılması, kişilerin bilinenle bilinmeyi ilişkilendirip, kavramlar arası yeni bağlantılar kurmaya çalışması ile yaratıcılığı geliştirmektedir (Aydoğdu, 2008).

Metafor

Lakoff ve Johnson (2015) metaforun günlük yaşamda sıklıkla kullanıldığını, bununla birlikte düşüncede de var olduğunu ileri sürmekte ve metaforu esasında bir şeyi başka bir şeyin bakış açısıyla anlayıp deneyimlemek şeklinde tanımlamaktadır. Her kültür, kendine özgü metafor ve kavram sistemlerine sahiptir ve bundan dolayı her gerçekliğin boyutu kültürden kültüre farklılaşabilmektedir. Kültürlerin kullandığı metaforlar ve kavram sistemleri, toplumların yapısı ve yaşam biçimine bağlıdır. Söylenmiş olan deyim ve atasözlerinden hareketle insanların, “zaman” konusunda nasıl bir yaşam biçimine sahip oldukları tahmin edilebilir. Örneğin, Benjamin Franklin, 1745 yılında yazdığı “Genç Bir Tacire Öğütler” isimli kitabında zaman için “vakit nakittir.” demiştir (Adair ve Adair, 1999). Avrupa toplumlarında zaman konusunda “Dün, iptal edilmiş bir çekittir”, “Yarın, bir borç senedir”, “Bugün, nakit paradır” gibi deyimlerle karşılaşmak mümkündür. Batı toplumlarında zamana ilişkin bu tür metaforların sıklıkla kullanıldığı ifade edilmektedir (Özer, 2011). Bu metaforlar odağında, batı toplumlarında yaşayan bireylerin, zaman algısını para ile açıkladıkları ve zamanın değerini para ile ölçtükleri söylenebilir. Bu tür durumlar ise zamanın yönetimine son derecede önem verme, boş vakitleri parasal anlamda kayıp olarak görme, zamanlarının başkaları tarafından çalınmasını engelleme ve dakik olma gibi davranışlara dönüşebilir. Başka bir ifadeyle, “vakit nakittir” sözünü

benimsemiş olan bireyler, zamanlarını kontrol etme davranışına öncelik verirken, “zaman her şeyin ilacıdır” ifadesini benimseyen bireyler ise kendilerini doğal akıntıya bırakma davranışını tercih edebilmektedir. Zaman, ölçülebilir ve doğrusal olmasına rağmen zamanın bireylere göre anlamı değişebilmekte ve farklı davranışlara dönüşebilmektedir. Görüldüğü üzere metaforların sadece bir düşünceden ibaret olmaması ve aynı zamanda bireylerin davranışlarının ve eylemlerinin yönünü belirlemesine ilişkin bilgiler içermesi bakımından inanç, algı ve beklentilerin önemli pusulaları oldukları öne sürülebilir. Bu açıklamalar doğrultusunda, zaman ya da zaman yönetimine ilişkin sahip oldukları metaforlar, üniversite öğrencilerinin davranışlarının ve eylemlerinin yönünün belirlenebilmesi açısından önem arz etmektedir.

Alan yazın incelendiğinde, zaman yönetimi ile ilgili eğitim alanının çeşitli kademelerdeki yöneticiler (Karaoğlu, 2006; Özer ve Kış, 2016; Sayan, 2005; Uyduran, 2014), üniversite öğrencileri (İşcan, 2008), akademisyenler (Silahtaroglu, 2004), öğretmenler (Caz, 2014; Sungur, 2018; Şahin, 2014; Topal, 2009) ve öğretmen adayları (Arslan ve Topsakal, 2019; Cesur, 2018; Demirtaş ve Özer, 2007) üzerine yapılan pek çok araştırmanın olduğu görülmektedir. Zaman yönetimine ilişkin yapılan araştırmalarda, bireylerin algıları genellikle ölçekler kullanılarak belirlenmeye çalışılmıştır. Dolayısıyla, genel bir düşünceye ulaşmak hedef olduğundan, derinlemesine bir analiz yapılmamaktadır. Metafor aracılığıyla yapılan çalışmalarda ise katılımcıların bir kavrama ilişkin algıları ve buna neden olan etmenlerle ilgili derinlemesine bilgi sahibi olunabilmektedir. Bu nedenle algıların belirlenmesi temelinde, son zamanlarda yapılan araştırmalarda, güçlü bir araştırma aracı olarak metaforların kullanılması (Demirbilek, 2020; Demirbilek, 2021; Demirbilek ve Korkmaz, 2021; Güveli, İpek, Atasoy ve Güveli, 2011; Kaleli Yılmaz ve Güven, 2015) dikkat çekmektedir. Metaforla ilgili alan yazın incelendiğinde, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimine ilişkin yaklaşımlarının nasıl olduğu ile ilgili bir metafor çalışmasına denk gelinmediğinden dolayı bu konu tercih edilmiştir. Bu bilgiler ışığında bu araştırmada, üniversite öğrencilerin zaman yönetimine yönelik sahip oldukları yaklaşım ve algılarını metaforlar aracılığı ile ortaya koymak amaçlanmaktadır. Bu bağlamda aşağıda belirtilen sorulara yanıt aranmıştır.

1. Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi kavramına yönelik metaforları nelerdir?
2. Üniversite öğrencileri tarafından, zaman yönetimi kavramına ilişkin oluşturulan metaforlar, benzer özellikler bakımından hangi kategoriler ve temalar altında toplanmaktadır?

Yöntem

Araştırmada, nitel araştırma desenlerinden fenomenolojik desen kullanılmıştır. Fenomenoloji, bireylerin kendi yaşam dünyalarının kasıtlı bir deneyimi ve toplumsal eylemidir (Balci, 2016; Schram, 2003). Bu desen, bireylerin günlük yaşantılarında, olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler ve kavramlar gibi çeşitli biçimlerde karşılımlarına çıkabilen, aynı zamanda farkında olunan fakat derinlemesine ve detaylı bir anlayışa sahip olunamayan olgulara odaklanmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Başka bir ifadeyle fenomenoloji, bir araştırmaya dâhil edilen katılımcıların deneyimledikleri olgu ya da kavrama ilişkin açıklamalarının incelenerek, zihinlerindeki algı ve beklenti gibi bilişsel yapıların açığa çıkartılmasıdır (Creswell, 2017; Patton, 2014).

Çalışma grubu

Çalışma grubunun belirlenmesinde olasılığı bilinmeyen örnekleme yöntemlerinden kolay örnekleme tekniği kullanılmıştır. Bu teknik ile katılımcıların belirlenmesinde, evreni temsil edebilecek büyüklükte rastgele örnekleme seçilmiştir (Fraenkel, Wallen ve Hyun, 1993). Araştırmanın amacı doğrultusunda, 2020-2021 eğitim öğretim yılında bir kamu üniversitesinde öğrenim gören ve araştırmacının, tanıdık akademisyenler aracılığıyla ulaşabildiği 323 öğrencinin yer aldığı bir çalışma grubu belirlenmiştir. Diğer yandan, zaman yönetimi kavramını metafor olarak açıklayamayan, metaforun konusu ile kaynağı arasında ilişki bulunmayan 47

katılımcının formu elenmiş, sonuç olarak 276 form ile çalışma yürütülmüştür. Eleme işlemi, uzman görüşü alınarak yapılmıştır.

Tablo 1
Üniversite Öğrencilerine İlişkin Demografik Bilgiler

Değişkenler	Kategori	N	%
Cinsiyet	Kadın	165	59,9
	Erkek	111	40,1
Toplam Öğrenci Sayısı		276	100

İşlem

Bu çalışma, Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 12.03.2020 tarih ve E.5826 sayılı kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada, kişisel bilgi formu ile birlikte katılımcılardan “Zaman yönetimi gibidir/benzemektedir, çünkü” cümlesini tamamlamaları istenmiştir. Ayrıca Kılcan'ın (2017) önerdiği şekilde, metaforlara ilişkin açıklamalar yapılmış, örnekler verilmiş ve katılımcılardan tek bir metafor oluşturarak nedenlerini belirtmeleri istenmiştir. Hazırlanan form katılımcılara e-posta, WhatsApp gibi araçlar ile gönderilmiş, ayrıca sosyal medya ortamlarında (örneğin, Facebook, Instagram vb. gibi) online olarak paylaşılmıştır.

Verilerin analizi

Çalışma verilerinin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara bağlı kalarak kodlamalar ile bir metnin bazı kelimelerini daha küçük içerik kategorileri ile açıkladığı sistematik, yenilenebilir bir teknik olarak (Büyüköztürk vd., 2008). Balcı (2016) içerik analizini, insanların konuştukları ve yazdıklarını açık beyanlara göre kodlanarak sayısallaştırma süreci olarak tanımlamaktadır. Araştırmanın içerik analizinde: “1. Adlandırma ve Eleme Aşaması, 2. Tasnif Etme Aşaması, 3. Kategori ve Tema Geliştirme Aşaması, 4. Geçerlik ve Güvenirliği Sağlama Aşaması, 5. Nicel Veri Analizi için Verilerin Düzenlenmesi” şeklinde beş aşamalı değerlendirme süreci (Creswell, 2017; Saban, 2008) kullanılmıştır.

Araştırmanın ilk aşamasında üniversite öğrencileri tarafından oluşturulan metaforların alfabetik listesi yapılmış ve çalışmanın amaçları doğrultusunda üretilip üretilmediği gözden geçirilmiştir. “Zaman yönetimi” kavramına ilişkin yanlış metafor oluşturan ya da oluşturmak istemeyen veriler elenmiştir (n=47). Dolayısıyla analizler toplam 276 form üzerinden yürütülmüştür. Çalışma kapsamına alınan formlara birer form numarası verilmiştir. Değerlendirmeye alınan metaforlara ait formlar 1Z, 2Z... 276Z şeklinde kodlanmış ve numaralandırılmıştır. Ayrıca, temalar oluşturulurken zaman yönetimi yaklaşımlarından faydalanılmıştır.

Araştırmanın ikinci aşamasında içerik analizi kullanılmış, her metafor tek tek okunmuş ve tasnif edilmiştir. Araştırmanın üçüncü aşamasında öğrenciler tarafından yazılan metaforlar ortak ve benzer özellikleri bakımından bir araya getirilerek farklı kategoriler altında toplanmıştır. Araştırmacı tarafından zaman yönetimi kavramına ilişkin 17 farklı kategori geliştirilmiştir. Verilerin kategorilere ayırma işleminde, verilmiş olan nedenlere göre hareket edilmiştir. Nedenleri farklı, metaforları aynı olan veriler farklı kategorilere alınmıştır. Örneğin, “Zaman yönetimi su gibidir, çünkü su insanlar için ne kadar önemli ise zamanın yönetimi de o kadar önemlidir (42Z).” cümlesindeki su metaforu değerli olma kategorisinde ele alınırken, “Zaman yönetimi su gibidir, çünkü zamanı iyi kullanamazsan geri dönemezsin (62Z).” cümlesindeki su metaforu telafisi olmayan kategorisine alınmıştır. Yine, zaman su gibidir çünkü “Zaman yönetimi akan su gibidir, çünkü akan su durdurulamadığı gibi zaman da durdurulamaz (19Z).” cümlesindeki su metaforu akıp gitme kategorisine alınmıştır. Daha sonra oluşturulan kategoriler ortak ve benzer özellikleri bakımından bir araya getirilerek farklı beş tema altında toplanmıştır.

Elde edilen metaforların sunumunda, yazılı yanıtların görselleştirilmesi yoluyla anlaşılabilirliği ve erişilebilirliği arttırabilmek için “Kelime Bulutları” tercih edilmiştir. Görselleştirmedeki

kelimenin boyutu, kelimenin giriş metnindeki görünme sayısı ile orantılıdır. Başka bir ifade ile frekansı büyük olan metaforun, görseldeki boyutu da büyük olarak sunulmaktadır (Bletzer, 2015).

Geçerlilik ve güvenilirlik analizleri

Yıldırım ve Şimşek'in (2016) açıklamalarından hareketle, nitel bir araştırmada geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer alması nedeniyle toplanan veriler ayrıntılı olarak rapor edilmiş, sonuçlara nasıl ulaşıldığı açıklanmış ve lisans son sınıflarda verilen derslerde katılımcı teyidi alınmıştır. Hazırlanan bu raporlar yine aynı kapsamda uzman görüşü alabilmek için alanda daha önce metafor çalışması yapmış bir uzmana gönderilmiştir. Uzmanın, kategoriler ve temalar altında toplanan metaforları hiçbirini dışarda kalmayacak biçimde kategorilere ve temalara yerleştirmeleri istenmiştir. Ayrıca, kategoriler ve temalar altında toplanan metaforların, kategoriye ve temayı temsil edip etmediğini teyit etmek amacıyla dönütler istenmiştir. Daha sonra uzman tarafından oluşturulan sınıflandırmalar ile araştırmacı tarafından yapılmış olan sınıflandırmaların karşılaştırması yapılmıştır. Yapılan bu karşılaştırılma ile görüş birliği ve görüş ayrılığı frekansları belirlenmiş ve araştırmacının güvenirliliği sağlanmaya çalışılmıştır. Nitel araştırmalarda, uzman ve araştırmacı değerlendirmeleri arasındaki uyumun %90 ve üzeri olması arzu edilen düzeyde bir güvenirlilik olduğu belirtilmektedir (Saban, 2008). Araştırmanın güvenirliliği; Miles ve Huberman'ın (1994) formülü; [Güvenirlilik= Görüş Birliği / (Görüş birliği+ Görüş ayrılığı) *100] kullanılarak hesaplanmıştır. Zaman yönetimi çalışması için güvenirlilik $(249/276*100) = \%90$ oran ile sağlanmıştır. Araştırmanın son aşamasında, elde edilen verilerin frekansları (f) hesaplanmıştır.

Bulgular

Bu başlık altında oluşturulan form aracılığıyla elde edilen verilerin analizi sonucu ortaya çıkan bulgular sunulmuştur. Elde edilen bulgular, araştırma soruları dikkate alınarak oluşturulan alt başlıklar yardımıyla açıklanmıştır.

Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar

Üniversite öğrencilerinin zaman kavramına yönelik oluşturmuş oldukları metaforlar, kelime bulutu aracılığıyla şekil 1'de sunulmuştur. Çalışmada, su ve suya ilişkin metaforlar çok fazla kullanıldığından dolayı "akan su" görseli kullanılmıştır.

Şekil 1. Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi kavramına yönelik ürettikleri metaforlar.

Şekil 1’ de üniversite öğrencileri tarafından “zaman yönetimi” kavramına ilişkin toplam 183 farklı metafor üretildiği görülmektedir. Zaman yönetimi kavramına yönelik en fazla üretilen metaforlar *su* (f = 58), *saat* (f = 13), *hayat* (f = 11), *ilaç* (f = 10), *altın* (f = 8), *para* (f = 7), *akarsu* (f = 6), *ömür* (f = 5), *ölüm* (f = 4), *çocuk* (f = 3), *yarış* (f = 3), *valiz toplamak* (f = 3), *okul* (f = 3), *kum saati* (f = 2), *hayatın parçası* (f = 2), *yaşama yöntemi* (f = 2), *düzen* (f = 2), *mutluluk* (f = 2), *devlet* (f = 2), *gereksiz çaba* (f = 2) ve *ayna* (f = 2) şeklinde olmuştur.

Oluşturulan temalar ve kavramsal kategoriler

Bu bölümde, katılımcıların zaman yönetimi kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlara ait oluşturulan temalar ve kavramsal kategoriler sunulmaktadır.

Tablo 2

Tema 1 Kendini Akıntıya Bırakma (Uyum ve Doğal Ritimler) Yaklaşımı

Kategori	Metafor	M	f	%
Akıp gitme	(1): Göz açıp kapatınca hemen değişen, hayat, ömür, dünya, deniz, su damlası, avucundaki su, kader, uyku içindeki rüya, kum saati, su damlamasının usul damlaları, mevsim, şelale; (2): Akarsu; (4): Saat; (33): Su	16	52	
Çabuk tükenme	(1): Hayal, gelip geçici, kaplumbağa, yarış, çeşme, uykunun en derinindeki rüya, insan, akan ırmak, şarj, ayna, hafif esen bir rüzgâr, sabır, (2): Gereksiz çaba, akarsu, hayat; (3): Para, saat; (6): Su	18	30	37,7
Durdurulamama	(1): Namaz vakti, hastayı ameliyat eden doktor, en değerli varlık, ölüm, altın, acil durum, Fırat nehri, ömür, değerlendirme, hayatın yönetimi, toprağa dökülen su, insan hayatı, muzun raf ömrü, çaresizlik, akarsu; (3): Saat; (4): Su	17	22	

Zaman yönetimi kavramına yönelik *kendini akıntıya bırakma (uyum ve doğal ritimler) yaklaşımı* (%37,7) temasının oluşturduğu kategori ve metaforlar Tablo 2’de sunulmaktadır. Tablo 2 incelendiğinde, frekans bakımından *akıp gitme* (f = 52), *çabuk tükenme* (f = 30) ve *durdurulamama* (f = 22) kategorilerinin olduğu görülmektedir. Katılımcı ifadelerini içeren alıntılar aşağıda verilmektedir:

“Zaman yönetimi nehir gibidir, çünkü akıp gider” (173Z).

“Zaman yönetimi avucundaki su gibidir, çünkü değerini bilmezsen akıp gider” (96Z).

“Zaman yönetimi bir su damlasına benzer, çünkü zamanda usul usul akıp gider” (81Z).

“Zaman yönetimi kaplumbağa gibidir, çünkü zamanı hiç geçmeyecek zannederiz ama çok hızlı geçer” (11Z).

“Zaman yönetimi hayal gibidir, çünkü yetişilemez sürekli devam eder tıpkı hayallerin çoğalıp yetişilemediği gibi” (23Z).

“Zaman yönetimi para gibidir, çünkü çabuk tükenir” (3Z).

“Zaman yönetimi akarsu gibidir, çünkü durmasının tek nedeni kaynağının kurumasıdır insanda hayatı sonlanana kadar zamanı durduramaz” (80Z).

“Zaman yönetimi saat gibidir, çünkü durmadan süre, vakit geçer” (137Z).

“Zaman yönetimi su gibidir, çünkü suyun akışını durduramadığımız gibi zamanın akışını da durduramayız” (197Z).”

“Zaman yönetimi Fırat nehri gibidir, çünkü durduramazsın” (215Z).

“Zaman yönetimi gereksiz bir çaba gibidir, çünkü ne yaparsan yap kontrol etmeye gücün yetmez” (243Z).

“Zaman yönetimi çeşme gibidir, çünkü geleni gideni belli değildir” (50Z).

Tablo 3
Tema 2 Beceri Yaklaşımı

Kategori	Metafor	M	f	%
Beceri	(1): Kriz, saat, akıl, çark, insan, çaba, yarış, telefon, mide, aynı nehirde iki kez yıkanılmaz, yapabilmek, kutu, başarının yarısı, tasarruf, duvar, zor, okul, mükemmelleşme, kum saatini kontrol etme, ölüm, fidan, kum, kurumsal, sınırlı, saat ustasının titizliği, akciğer, el bombası, dijital saat, bilgi, hayata uyum sağlamak; (2): Valiz toplamak, pasta, ilaç, ömür; (3): Para, hayat; (5): Su	37	49	26,1
Telifisi olmayan	(1): Hastalık, madde, hayat, huzursuzluk, akarsu, ölüm, nehrin akışı, eşsiz, hayatın kendisi, balık; (7): Su	11	17	
Deneyim	(1): Bisiklet binmeyi öğrenmek, bilge, bisiklet sürmek, özgürlük; (2): Okul	5	6	

Zaman yönetimi kavramına yönelik *beceri yaklaşımı* (%26,1) temasının oluşturduğu kategoriler ve metaforlar Tablo 3'te sunulmaktadır. Tablo 3 incelendiğinde, frekans bakımından, *beceri* (f=49), *telifisi olmayan* (f = 17) ve *deneyim* (f = 6) kategorilerinin olduğu görülmektedir. Katılımcı ifadelerini içeren uygun alıntılar aşağıda verilmektedir:

- “Zaman yönetimi su gibidir, çünkü doğru kullanılmazsa bir gün susuz kalırsın” (128Z).
 “Zaman yönetimi valiz toplamak gibidir, çünkü hangi bölmeye hangi eşyayı koymak önemlidir” (27Z).
 “Zaman yönetimi mükemmelleşmeye benzer, çünkü yönetim için beceri gerekir” (70Z).
 “Zaman yönetimi çark gibidir, çünkü yanlış ayarlanırsa düzgün yaşam olmaz yani çark dönemez” (257Z).
 “Zaman yönetimi kriz gibidir, çünkü zamanı iyi yöneten her şeyi iyi yönetir” (37Z).
 “Zaman yönetimi acil durum anında karar vermek gibidir, çünkü telifisi zordur” (55Z).
 “Zaman yönetimi ölüm gibidir, çünkü asla geri dönmesi mümkün değildir” (100Z).
 “Zaman yönetimi hastalık gibidir çünkü ertelemeye gelmez” (245Z).
 “Zaman yönetimi bisiklet sürmek gibidir, çünkü dengeli ve planlı bir şekilde ilerlemek gerekir” (225Z).
 “Zaman yönetimi başarının yarısı gibidir, çünkü zaman geri alınacak bir şey değildir ve başarısızlık sonucu giden zaman hayatımızdan kopan bir parçadır” (45Z).
 “Zaman yönetimi okul gibidir, çünkü ders saatlerini yönetemezsek her şey karışır” (225Z).

Tablo 4
Tema 3 Düzenli Yaşam (Kendini Toparla) Yaklaşımı

Kategori	Metafor	M	f	%
Değerli olma	(1): Su, hazine, değerli eşya, hayat, kömür, gül, devlet, takım, saat, yarış, duygu, elmas, yürek yangını, çiçek; (3): Çocuk; (7): Altın	16	24	
Düzen	(1): Devlet, terazi, kitap yazmak, kitap, valiz toplamak, kalıp, saat, aşılansız ağaç, mutluluk, program, tespih ipi, savaş meydanında orduyu disipline etme, ayna, suya sabit şekil vermek; (2): Hayat, ilaç, düzen	17	20	22,2
Faydalı olma	(1): Dengeli beslenmek, her şeyin ilacı, mutluluk; (8): İlaç	4	11	
Verimli olma	(1): Bilim insanı, planlama, kuş, gelecek, tarla, su	6	6	

Zaman yönetimi kavramına yönelik *düzenli yaşam (kendini toparla) yaklaşımı* (%22,2) temasının oluşturduğu kategoriler ve metaforlar Tablo 4'te sunulmaktadır. Tablo 4 incelendiğinde, frekans bakımından, *değerli olma* (f = 24), *düzen* (f = 20), *faydalı olma* (f = 11) ve *verimli olma* (f = 6) kategorilerinin olduğu görülmektedir. Katılımcı ifadelerini içeren uygun alıntılar aşağıda verilmektedir:

- “Zaman yönetimi altın gibidir, çünkü bir o kadar değerlidir” (179Z).
 “Zaman yönetimi çocuk gibidir, çünkü çok değerlidir” (5Z).
 “Zaman yönetimi hayat gibidir çünkü her şey bir düzen içindedir” (57Z).
 “Zaman yönetimi tespih ipine benzer, çünkü zamanın yönetilmesi tıpkı tespih ipi gibi hayatımızı bir arada tutar. Aksi halde dağılır, düzensizleşiriz” (177Z).
 “Zaman yönetimi ilaç gibidir, çünkü kendimizi zamana göre düzenleriz” (181Z).
 “Zaman yönetimi düzen gibidir, çünkü zamanın düzenliyse ne yaptığını anlar ve güzel vakit geçirilir” (28Z).
 “Zaman yönetimi ilaç gibidir, çünkü doğru bir şekilde kullanıldığında faydalıdır” (76Z).
 “Zaman yönetimi mutluluk gibidir, çünkü zamanı nasıl kullandığın insanı mutlu eder” (60Z).
 “Zaman yönetimi dengeli beslenme gibidir, çünkü hayatımızı dengeler” (248Z).
 “Zaman yönetimi su gibidir, çünkü verimli kullanılmadığı zaman boşa akar herhangi bir verim vermez” (210Z).
 “Zaman yönetimi bilim insanı gibidir, çünkü zamanı doğru kullanırsak üretimi artırır” (247Z).
 “Zaman yönetimi gelecek gibidir, çünkü her şey zamanı iyi yönetmekle elde edilir” (132Z).

Tablo 5

Tema 4 Zamana Sahip Çıkma (Savaşçı / Hayatta Kalma) Yaklaşımı

Kategori	Metafor	M	f	%
Zorlu süreç	(1): Ayı oynatmak, imkânsız, ağacın tepesindeki elma, göreceli, karışık, kasadaki çürük elma, nazar, ayarı bozuk terazi	8	8	
Kontrol	(1): İşçilerin başındaki usta, sabun, ateş, kontrol, ele almak, elimizde olan, kontrol etme yöntemi	7	7	8
Temel ihtiyaç	(1): Damarlarımızdaki kan, en büyük kazanç, nefes, uyku	4	4	
Sabır	(1): Çocuk bakma, kum saati, durmuş saat	3	3	

Zaman yönetimi kavramına yönelik *zamana sahip çıkma (savaşçı/hayatta kalma) yaklaşımı* (%8) temasının oluşturduğu kategoriler ve metaforlar Tablo 5’te sunulmaktadır. Tablo 5 incelendiğinde, frekans bakımından, *zorlu süreç* (f = 8), *kontrol* (f = 7), *temel ihtiyaç* (f = 4) ve *sabır* (f = 3) kategorilerinin olduğu görülmektedir. Katılımcı ifadelerini içeren uygun alıntılar aşağıda verilmektedir:

- “Zaman yönetimi imkânsız gibidir, çünkü zor bir süreçtir” (81Z).
 “Zaman yönetimi ayı oynatmak gibidir, çünkü zorlu bir süreç ve görevdir” (44Z).
 “Zaman yönetimi ağacın tepesindeki elma gibidir, çünkü ulaşılması güçtür” (272Z).
 “Zaman yönetimi bizim elimizde gibidir, çünkü biz zamanı istediğimiz gibi değerlendirmeliyiz” (38Z).
 “Zaman yönetimi sabun gibidir, çünkü yönetimi, olması gerektiği gibi elimizde tutamazsak kayıp gider” (112Z).
 “Zaman yönetimi kontrol etme yöntemi gibidir, çünkü hayatımızı kontrol ederiz” (86Z).
 “Zaman yönetimi damarlarımızdaki kan gibidir, çünkü her insanın sahip olması gereken bir şeydir” (32Z).
 “Zaman yönetimi nefes gibidir, çünkü yaşamın kendisidir” (87Z).
 “Zaman yönetimi uyku gibidir, çünkü temel ihtiyaçtır” (94Z).
 “Zaman yönetimi çocuk bakmaya benzer, çünkü sabır gerektirir” (250Z).
 “Zaman yönetimi kum saatini beklemek gibidir, çünkü sabır ister” (240Z).
 “Zaman yönetimi durmuş saatte benzer, çünkü hiç çalışmıyor yani zaman geçmiyor” (120Z).

Tablo 6

Tema 5 Hedef Belirleme Yaklaşımı

Kategori	Metafor	M	f	%
Yönlendirici	(1): Su, hayat, kapı, para; (3): Hayatın parçası	4	7	
Planlama	(1): Beyin, kum saati, ölüm, tatil, başarı	5	5	5,9
Amaçlar	(1): İhtiyaç dışı alışveriş, ömür, hedefimizdeki ışık; (2): Yaşama yöntemi	4	5	

Zaman yönetimi kavramına yönelik *hedef belirleme yaklaşımı* (%5,9) temasının oluşturduğu kategoriler ve metaforlar Tablo 6'da sunulmaktadır. Tablo 6 incelendiğinde, frekans bakımından, *yönlendirici* (f = 7), *amaçlar* (f = 5) ve *planlama* (f = 5) kategorilerinin olduğu görülmektedir. Katılımcı ifadelerini içeren uygun alıntılar aşağıda verilmektedir:

“Zaman yönetimi hayatımızın parçası gibidir, çünkü yaşama yön verir” (270Z).

“Zaman yönetimi kapı gibidir, çünkü her türlü yola açılır” (262Z).

“Zaman yönetimi para gibidir, çünkü o sana yön verir” (229Z).

“Zaman yönetimi tatile benzer, çünkü ne kadar güzel planlarsan o kadar güzel geçer” (254Z).

“Zaman yönetimi beyin gibidir, çünkü o da bir şeyleri ayarlar” (8Z).

“Zaman yönetimi ölüm gibidir, çünkü planlı olmalıyız” (211Z).

“Zaman yönetimi yaşama yöntemi gibidir, çünkü hayatımızda belirlediğimiz hedeflere ulaşmak için zamanı doğru şekilde yönetmemiz gerekir” (18Z).

“Zaman yönetimi ömür gibidir, çünkü boşa geçirirsen gençliğini kaybedersin” (212Z).

“Zaman yönetimi hedefimizdeki ışık gibidir, çünkü sönmemesi için devamlı olması gerekir” (239Z).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, üniversite öğrencileri tarafından “zaman yönetimi” kavramına ilişkin toplam 183 farklı metafor üretilmiş ve en fazla üretilen “su” metaforu olmuştur. Ayrıca metaforlar genel olarak incelendiğinde, *su, akarsu, deniz, su damlası, avucundaki su, su damlamasının usul damlaları, şelale, çeşme, akan ırmak, toprağa dökülen su, aynı nehirde iki kez yıkanılmaz, Fırat nehri, nehrin akışı, suya sabit şekil vermek ve sabun gibi suya ilişkin metaforların fazlalığı* göze çarpmaktadır. Bu metaforlar aracılığıyla öğrenciler, zamanın *çok hızlı bir şekilde akıp gittiğini* ifade etmişlerdir. Zamana ilişkin bu ifadelerin öğrencileri, ya yapacakları işlerde çok hızlı davranmalarına ya da yetişemeyecekleri korkusuyla kendilerini akıntıya bırakmalarına neden olduğu yorumu yapılabilir. Neden sonuç ilişkisi bağlamında bu önermeler incelendiğinde, öğrencilerin yapacakları işlerde çok hızlı davranmaları, çok hızlı sonuç elde etme beklentisini doğurduğu söylenebilir. Çok hızlı sonuç elde etme beklentisi ise alan yazında, kısa vadeli zaman (short-term orientation) algısı ile açıklanmaktadır (Hofstede, Hofstede ve Minkov, 2005). Nitekim, Türk toplumunun sosyal ve kültürel dokusunda, kısa vadeli zaman algısına sahip olduğu söylenmektedir (Erben, 2004; Sargut, 2010). Araştırma sonucunda öğrencilerin, kısa vadeli zaman algısına sahip oldukları yorumu yapılabilir.

Alan yazında belirtildiği üzere kısa dönem yönelimli olan kültürlerde bireyler, hızlı ve kesin sonuç almak isterler, asla itibarlarını kaybetmek istemezler, kişisel istikrar çok değerlidir, yatırım yaygın değildir, gelenekler ve sosyal talepler önemlidir (Hofstede, Hofstede ve Minkov, 2005). Nitekim İlber Ortaylı Türk toplumunu şu şekilde ifade etmektedir:

“Bu toplumda pragmatist tipler, uzun vadeli projelere fazla itibar etmiyor. Reformdan, üç sene meyvesini toplayacağı projeleri anıyor... Bu köylü zihniyettir. Küçümsemek için söylemiyorum. Köylü tabiatla mücadele halindedir ve karnını doyurmak zorundadır. Elli sene sonra meyve verecek ağaçla değil, üç senelikle uğraşır. Bizde de böyle bir hava var. Hiç kimse; yirmi sene netice verecek bir okulla uğraşmaz ne bakan ne de bir bürokrat” (Ortaylı, 2007, s. 12).

Kısa dönem yönelimli toplumlardaki bireylerde geçmişle ilgili geleneğe saygı kutsaldır, kültürün korunması ve sosyal yükümlülüklerin yerine getirilmesiyle ilgili erdemler teşvik edilir, sosyal harcama ve tüketim vardır (Akdeniz ve Seymen, 2012), Ayrıca bireyler, geleceğe ilişkin planlar yapmak yerine geçmiş veya şimdiye odaklıdır, hayattaki en önemli olaylar geçmişte gerçekleşti ya da şimdi gerçekleşiyor olduğuna inanırlar ve başarıların şansa, başarısızlığın ise şanssızlığa bağlı olduğu algısına sahiptirler (Hofstede, Hofstede ve Minkov, 2005). İfade edilen bu açıklamalardan hareketle öğrencilerin, Türk toplumunun sahip olduğu kısa vadeli zaman algısının etkisi ile sahip olduğu zamanın önemini yeterince algılayamadığı ve bu sebeple iyi yönetemediği söylenebilir.

Öğrenciler tarafından oluşturulan metaforlar ve araştırmacı tarafından oluşturulan kategoriler birlikte değerlendirildiğinde, araştırmanın bulguları zaman yönetimi yaklaşımlarının odağında analiz edilmiştir. Bu nedenle temalar, zaman yönetimi yaklaşımları bağlamında oluşturulmuş ve bu kapsamda tartışılmıştır.

Frekans bakımından katılımcıların neredeyse yarısını oluşturan *kendini akıntıya bırakma (uyum ve doğal ritimler) yaklaşımı* temasının (%37,7) metaforları ve kategorileri genel olarak incelendiğinde, öğrenciler kendileri için zamanın, *akıp gittiğini, çabuk tükendiğini, durdurulamadığını ve telafisi olmadığını* ifade etmişlerdir. Bu çerçevede öğrencilerin, eşsiz olan zamanı, şans faktörleri ile kullandıkları, zamanı yönetme konusunda bir çabalarının olmadığı ve kendilerini akıntıya bıraktıkları sonucuna varılmıştır. Kendini akıntıya bırakma yaklaşımına göre gerçekte olan, insanın zamana hükmetmesi değildir; zamanın içerisinde, insanın doğal akışa uyum sağlamasıdır (Tutar, 2011). Bu yaklaşımı benimseyen bireyler, hayatın *gelip geçici* olduğuna inandığından dolayı yaşam kalitesinin arttırmayı *gereksiz bir çaba* olarak görmekte ve kaçışa neden olmaktadır. Sık sık vizyon, hedef ve denge gibi yaşamsal unsurların kaybına neden olur (Covey, 2009). Kendini akıntıya bırakma yaklaşımının doğallığa yaklaşmak gibi temel yaklaşımı, yaşamın somut olan yanlarına yani medeniyetin gelişmesi için katkısı olmayacak yaklaşımı kapsamaktadır (Tutar, 2011). Bu açıklamalardan hareketle öğrencilerin, zamanlarını geliştirmek ya da yönlendirmek gibi algılarının yeterince gelişmediği, bu nedenle eyleme geçmek yerine, eylemsizliği tercih ettikleri ve bunların sonucunda birilerine bağımlı olan bireylere dönüşerek kendilerini *hayatın akışına* bıraktıkları söylenebilir.

Akıntıya bırakma yaklaşımı, zaman yönetimi konusuyla çelişir ve kişinin zamanı yönetmesini değil, kişinin kendisini zamanın doğal akışına bırakmasını ifade eder (Aydın ve Gürbüz, 2012; Tengilimoğlu, Tutar, Altınöz, Başpınar ve Erdönmez, 2003). Bu yaklaşım, diğer zaman yönetimi yaklaşımlarının aksine zaman yönetiminin olmamasını savunmaktadır (Tutar, 2011; Türe, 2013). Zaman yönetiminin olmaması bireysel ve insani sorumluluklara uymaz. Bireysellik odağında ele alınan sorumluluk, kişinin kendisini zamanın akışına bırakması değil, elinde olan zamanı yönetmesini gerektirir (Tutar, 2011). Bu açıklamalar doğrultusunda öğrencilerin, zamanı yönetmediğini, zamanın kendilerini yönetme beklentisi içerisinde oldukları söylenebilir. Araştırmada, katılımcıların neredeyse yarısına yakınının *zaman yönetimi* yaklaşımlarından kendini akıntıya bırakma yaklaşımını benimsedikleri gözlemlenmiştir. Ayrıca, “Hayattaki en önemli olaylar geçmişte gerçekleşti ya da birileri tarafından şimdi gerçekleştiriliyor” ilkesinin (Hofstede, Hofstede ve Minkov, 2005) olduğu kısa vadeli zaman algısına sahip toplumların, en fazla benimsediği yaklaşımın da kendini akıntıya bırakma yaklaşımı olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada, *beceri yaklaşımı* temasının (%26,1) altında toplanan kategoriler incelendiğinde öğrenciler, zaman yönetiminin *deneyime ve yaşantıya* bağlı olduğunu, dolayısıyla beceri gerektirdiğini ifade etmişlerdir. Bu bağlamda bazı öğrencilerin, zaman yönetimi yaklaşımlarından *beceri yaklaşımını* benimsedikleri belirlenmiştir. Beceri yaklaşımı, temelde zaman yönetiminin, bir beceri olduğu paradigmasına dayanmaktadır (Erdul, 2005). Bu yaklaşım, günümüzde etkili olmak amacıyla yapılması gereken işler için *liste yapma, amaç saptama, planlama* yapma, öncelikleri sıraya koyma, randevular için defter kullanma gibi becerilerde uzmanlaşmanın gerekli olduğunu ifade etmektedir (Covey, 2009). Dolayısıyla, bireylerin amaçlarına ulaşabilmesi için zamanı yönetme konusunda yeterli bilgi ve becerilere sahip olması gerekmektedir. Beceri, daha az zaman ve enerji ile daha etkin işlerin yapılabilmesini sağlamaktadır (Tutar, 2011).

Araştırmada, *düzenli yaşam (kendini toparla) yaklaşımı* temasının (%22,2) altında toplanan kategoriler incelendiğinde öğrenciler, zaman yönetiminin *değerli, verimli ve faydalı* olduğunu ve bu sayede yaşama düzen kattığını ifade etmişlerdir. Bu bağlamda bazı öğrencilerin, zaman yönetimi yaklaşımlarından *düzenli yaşam (kendini toparla) yaklaşımını* benimsedikleri tespit edilmiştir. İlgili alan yazında düzenli yaşama yaklaşımı, zaman yönetiminde gün yüzüne çıkmış

olan problemlerin çoğunluğunun yaşamımızdaki düzensizliklerden kaynaklanmış olduğunu ileri sürmektedir (Aydın ve Gürbüz, 2012; Tutar, 2011). İdeal olanın zamanı etkili kullanmak olmalıdır; fakat bu durum kesinlikle bir tutku haline dönüşmemelidir. Beklenmeyen bir duruma göre yapılması gereken işleri en ekonomik biçimde düzenlemek, bireylere zaman kazandırır ve günlük yaşamda kolaylık sağlar (Covey, 2009). Araştırma sonucunda, zaman yönetimi kavramına ilişkin düzen işlevinin olduğu ve bu sayede bireyin kendisini toparlaması gibi faydalar sağladığı sonucuna varılmıştır.

Araştırmada, *savaşçı yaklaşımı* temasının (%8) altında toplanan kategoriler incelendiğinde öğrenciler, zaman yönetiminin *zorlu bir süreç olduğunu, kişinin kontrolünü sağladığını, temel bir ihtiyaç olduğunu* ve dolayısıyla *sabır gerektirdiğini* ifade etmişlerdir. Bu bağlamda az sayıda öğrencinin zaman yönetimi yaklaşımlarından *savaşçı yaklaşımını* benimsedikleri tespit edilmiştir. Bu yaklaşım, kendine ayrılan vaktin korunması ile üretim üzerine odaklanır. Savaşçı yaklaşım kendini korumak, oldukça verimli ve bağımsız çalışabilmek amacıyla vaktine sahip çıkma üzerinde yoğunlaşır. Yalnız kalma, kendini yalıtma ve yetki devretmeye benzer güçlü ve zor teknikleri barındırmaktadır (Covey, 2009).

Araştırma kapsamında, *hedef belirleme yaklaşımı* temasının (%5,9) altında toplanan kategoriler incelendiğinde öğrenciler, zaman yönetiminin *yönlendirici olduğunu, planlama gerektirdiğini* ve *amaçların gerçekleşmesinde yardımcı olduğunu* ifade etmişlerdir. Bu bağlamda az sayıda öğrencinin zaman yönetimi yaklaşımlarından *hedef belirleme yaklaşımını* benimsedikleri tespit edilmiştir. Bu yaklaşımın temelinde “ne istediğini bil ve başarmak için çaba harca” ifadesi vardır (Özdemir, 2006). “Uzun vadeli planlama, orta vadeli planlama, kısa vadeli planlama, hedef saptama, kötümser olmama, gözünde canlandırma, kendini motive etme, olumlu düşünce tarzı yaratma” gibi yöntemler bulunmaktadır (Covey, 2009; Kınır, 2007). Bireyin isteklerinin farkında olması, daha iyi olabilmek için çabalaması anlamına gelmektedir.

Sonuç olarak, öğrencilerin zaman yönetimi yaklaşımlarından çoğunlukla *kendini akıntıya bırakma yaklaşımını*, daha sonra *düzen ve beceri yaklaşımlarını*, çok az sayıda öğrencilerin ise *savaşçı* ve *hedef belirleme* yaklaşımlarını benimsedikleri belirlenmiştir. Katılımcı çoğunluğunun benimsemiş olduğu kendini akıntıya bırakma yaklaşımı, diğer zaman yönetimi yaklaşımlarının tersine zaman yönetimi ile tamamen zıt bir anlayışa sahip olmakla birlikte zaman yönetiminin de olmamasını savunmaktadır (Aydın ve Gürbüz, 2012; Tutar, 2011; Türe, 2013). Kısacası, zamana sığınmak ve teslim olmaktır. Bu sığınma ve teslim olma durumunun, 20-25 yaş aralığında olan gençleri kadercı olmaya ittiği ve bunun sonucunda eylemsizliği doğurduğu öngörülmektedir. Öğrenci eylemsizliğinin ya da pasifliğinin sebeplerinden biri olarak, öğrencilerin benimsemiş olduğu zaman yönetimi yaklaşımlarından kaynaklandığı yorumu yapılabilir. Ayrıca öğrencilerin, kısa dönem yönelimli bir algılayışa sahip oldukları sonucuna varılmıştır.

Araştırmadan ulaşılan sonuçlar doğrultusunda şu öneriler geliştirilmiştir. Öğrencilerin “Zaman yönetimi” kavramına yönelik algılarını ortaya çıkarmak için farklı yöntemler ve değişkenler ile çalışmalar yapılabilir. Üniversitelerde, zaman yönetimine ilişkin dersler müfredatlara eklenebilir. Öğrencilere, zaman yönetimi yaklaşımlarından kendini akıntıya bırakma yaklaşımını aslında bir yönetim şekli olmadığı, seminerler aracılığıyla anlatılabilir. Hedef belirleme yaklaşımı ön plana çıkarılabilir. Çalışmada ön plana çıkan kısa vadeli zaman algısına ilişkin çalışmalara ağırlık verilebilir. Akademisyenler gibi üniversitenin diğer paydaşlarının da çalışmada olmaması araştırmanın sınırlılığı olarak gösterilebilir. Ayrıca, katılımcıların tek bir üniversiteden olması başka bir sınırlılık olarak karşımıza çıkmaktadır.

Etik Kurul Onay Bilgileri

Bu çalışma, Bingöl Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 12.03.2020 tarih ve E.5826 sayılı kararı ile araştırma ve yayın etiğine uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Çıkar Çatışması

Yazarlar, bu çalışma kapsamında herhangi bir çıkar çatışmasının olmadığını beyan etmişlerdir.

Finansal Destek

Yazarlar, bu çalışma için herhangi bir finansal destek almadıklarını beyan etmişlerdir.

Kaynaklar

- Adair, J. ve Adair, T. (1999). *Zaman yönetimi* (B. Güngör, Çev.). Ankara: Öteki Yayınevi.
- Akatay, A. ve Yelkikalan, N. (2008). Zaman yönetimi ve yönetsel zamanın etkin kullanılması. *Yönetim Bilimleri Dergisi*, 6(1), 15-24.
- Akdeniz, D., & Seymen, O. A. (2012). Diagnosing national and organizational culture differences: A research in hotel enterprises. *Nevşehir University Journal of Social Sciences*, 2(1), 198-217.
- Arslan, M. ve Bayrakçı, M. (2006). Metaforik düşünme ve öğrenme yaklaşımının eğitim-öğretim açısından incelenmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 171, 100-108.
- Arslan, K. ve Topsakal, U. U. (2019). Fen bilgisi öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri düzeylerinin belirlenmesi. *Academic Perspective Procedia*, 2(1), 66-75.
- Aydın, A. H. ve Gürbüz, M. (2012). Zaman kavramı ve yönetimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(2), 1-20.
- Aydoğdu, E. (2008). *İlköğretim okullarındaki öğrenci ve öğretmenlerin sahip oldukları okul algıları ile ideal okul algılarının metaforlar (mecazlar) yoluyla analizi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 177265).
- Aytürk, N. (1999). *Yönetim sanatı*. Ankara: Yargı.
- Balcı, A. (2016). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem teknik ve ilkeler*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Bletzer, K. V. (2015). Visualizing the qualitative: Making sense of written comments from an evaluative satisfaction survey. *Journal of Educational Evaluation for Health Professions*, 12, 12.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Caz, Ç. (2014). *Beden eğitimi öğretmenlerinin zaman yönetimi becerilerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 380250).
- Cesur, S. (2018). *Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizah tarzları ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 534159).
- Covey, S. R. (2009). *Önemli işlere öncelik* (Çev., O. Deniztekin). İstanbul: Varlık Yayınları.
- Creswell, J. W. (2017). *Araştırma deseni nitel nicel ve karma yöntem yaklaşımları* (Çev. Ed., S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap.
- Demirbilek, N. (2020). Üniversite son sınıf öğrencilerinin perspektifinden akademisyen kavramı. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 16 (Eğitim Bilimleri Özel sayısı), 5585-5607.
- Demirbilek, N. (2021). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime ilişkin metaforik algıları. *e-Uluslararası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 1-15.
- Demirbilek, N., & Korkmaz, C. (2021). Study concept as a metaphor from the lenses of university students. *African Educational Research Journal*, 9(1), 227-236. doi: 10.30918/AERJ.91.21.028
- Demirtaş, H. ve Özer, N. (2007). Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkisi. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 34-47.
- Drucker, P. F. (2007). *Management challenges for the 21st century*. Routledge.

- Erdul, G. (2005). *Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 188653).
- Erben, G. S. (2004, Nisan). *Toplumsal kültür aile kültürü etkileşimi bağlamında paternalizm boyutuyla işletme kültürü: Türkiye örneği*. 1. Aile İşletmeleri Kongresinde sunulan bildiri, İstanbul-Türkiye.
- Er Tuna, Y. ve Mazman Budak, F. (2013). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının “tarih” kavramına ilişkin algılarının mecazlar/metaforlar yardımıyla analizi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14, 609-642.
- Finley, M. (2007). *Time management for leaders*. University of Michigan, Socd.
- Fraenkel, J. R., Wallen, N. E., & Hyun, H. H. (1993). *How to design and evaluate research in education* (Vol. 7). New York: McGraw-Hill.
- Fry, R. (2000). *Zaman nasıl yönetilir?* (Çev., F. Kurtulmuş). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Girmen, P. (2007). *İlköğretim öğrencilerinin konuşma yazma sürecinde metaforlardan yararlanma durumları* (Doktora tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 211693).
- Gözel, E. (2009). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin zaman yönetimi hakkındaki görüşleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 239488).
- Güçlü, N. (2001). Zaman yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 25, 87-106.
- Güveli, E., İpek, A. S., Atasoy, E. ve Güveli, H. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik kavramına yönelik metafor algıları. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 2(2), 140-159.
- Hacıoğlu, N., Gökdeniz, A. ve Dinç Y. (2003). *Boş zaman ve rekreasyon*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2005). *Cultures and organizations: Software of the mind* (Vol. 2). New York: McGraw-hill.
- İşcan, S. (2008). *Pamukkale Üniversitesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin akademik başarıları üzerindeki etkisi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 226803).
- Kaleli Yılmaz, G. ve Güven, B. (2015). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitime yönelik algılarının metaforlar yoluyla belirlenmesi. *Türk Bilgisayar ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 6(2), 299-322.
- Karaoğlu, A. D. (2006). *Üst düzey yöneticilerinin zaman yönetimi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 180148).
- Kılcan, B. (2017). *Metafor ve eğitimde metaforik çalışmalar için bir uygulama rehberi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Kıngır, S. (2006). *İşletme becerileri grup çalışması*. İstanbul: Türkmen.
- Lakoff, G. ve Johnson, M. (2015). *Metaforlar: Hayat, anlam ve dil*. (Çev., G. H. Demir). İstanbul: İthaki.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. New York: Sage Publications.
- Ortaylı, İ. (2007). *Tarihin sınırlarına yolculuk* (12. Baskı). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Özçelik, G. (2006). *Moda eğitimi veren kurumlarda etkili zaman yönetimini belirlemeye yönelik bir araştırma* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 187638).
- Özdemir, A. (2006). *Farklı örgüt kültürü olan işletmelerde zaman yönetimi üzerine ampirik bir araştırma: Bursa ili örneği* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 206639).
- Özer, M. (2011). *21. Yüzyılda yönetim ve yöneticiler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Özer, N. ve Kış, A. (2016). Okul müdürlerinin zaman yönetimi becerileri ile yaşadıkları iş aile çatışması arasındaki ilişki. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, 11, 103-122.
- Passig, D. (2002). The melioration as a high order cognitive skill of future intelligence. *Hebrew*. Retrieved from <http://www.passig.com/pic/MelionationHeb.htm>.
- Patton, M. Q. (2014). *Qualitative research and evaluation methods: Integrating theory and practice*. New York: Sage Publications.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 14(3), 459-496.
- Sabuncuoğlu, Z. ve Paşa, M. (2002). *Zaman yönetimi*. Bursa: Ezgi Kitabevi.
- Sabuncuoğlu, Z. Paşa, M. ve Kaymaz, K. (2010). *Zaman yönetimi*. İstanbul: Beta.
- Sargut, A. S. (2010). *Kültürler arası farklılaşma ve yönetim*. İstanbul: İmge Kitabevi.
- Sayan, İ. (2005). *Yönetici hemşirelerde zaman yönetimi* (Yüksek lisans tezi).
- Schram, T. H. (2003). *Conceptualizing qualitative inquiry*. Upper Saddle River, NJ: Merrill Prentice Hall.
- Silahtaroglu, F. (2004). *Akademisyenlerde zaman yönetimi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 146296).
- Smith, J. (1998). *Daha iyi nasıl... zaman yönetimi* (Çev., A. Çimen). İstanbul: Timaş Yayınları.
- Sungur, S. (2018). *Özel okul öğretmenlerinin zaman yönetimi ile stres düzeyleri arasındaki ilişki* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 495520).
- Şahin, K. (2014). *Lise öğretmenlerinin zaman yönetimi hakkındaki görüşleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 355846).
- TDK. (2021). *Türk Dil Kurumu*. <http://www.tdk.gov.tr>. adresinden erişilmiştir.
- Tengilimoğlu, D., Tutar, H., Altınöz, M., Başpınar, N. ve Erdönmez, C., (2003): *Zaman yönetimi*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Topal, N. (2009). *Derste zaman yönetimi: İlköğretim 3. sınıf hayat bilgisi dersine yönelik bir inceleme* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Adana.
- Tutar, H. (Ed). (2011). *Zaman yönetimi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Türe, G. (2013). *Hazırlık okulu öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile stres yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin araştırılması: Yeditepe Üniversitesi örneği* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 327661).
- Uyduran, İ. M. (2014). *İlkokul yöneticilerinde zaman yönetimi* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 376556).
- Yenilmez, R. (2010). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin işteki zaman tuzakları ve baş etme yöntemleri* (Yüksek lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>'nden erişilmiştir (Tez No. 279950).
- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayınevi.

Extended Abstract

Introduction

Time is an indefinite and uninterrupted phenomenon that flows from the infinite past to the eternal future, beyond the control of humans (Smith, 1998). For human beings, time is the period from birth to death. Time is a miracle that cannot be repeated. Quality of time is more important than duration (Covey, 2009). Time is both physical and psychological. While physical time is related to the clock, psychological time is associated with consciousness. Being able to manage both psychological and physical time well is a work of art for individuals (Passig, 2002).

Time management is defined as an effort to use time effectively and to make the best use of it (Sabuncuoğlu & Paşa, 2002). Time management aims to find answers to some of the questions including, "How is time used effectively? What should be done and what should not be done?"

What should be the priorities?" and "How to avoid timewasters?" (İşcan, 2008). It is not important to work hard in life. The main thing is to have the right, smart and effective time management skills (Aytürk, 2007). In other words, it is necessary to develop an effective time management strategy to use what we know (Finley, 2007).

Lakoff and Johnson (2015) argue that metaphor is frequently used in daily life; however, it is also presented in thought, explaining that metaphor is essentially understanding and experiencing something from the perspective of something else. Each culture has its own metaphor and conceptual systems. Therefore, the dimension of each reality can differ from culture to culture. The metaphors and concept systems used by cultures depend on the structure and lifestyle of societies. Based on the idioms and proverbs that have been said, it can be guessed what kind of lifestyle people have regarding "time". For example, Benjamin Franklin, in his book "Advice to a young merchant" written in 1745, "time is money" for time. (Adair & Adair, 1999). For "time" in European societies, it is possible to come across phrases such as "yesterday is a canceled check", "tomorrow is a debt bill", "today is cash" (Özer, 2011). It is said that such metaphors about time are used in Western societies. Through these metaphors, it can be said that individuals belonging to this society explain their perception of time with money, measure their value with money, and think that it is much more valuable than money. Such thoughts can turn into behaviors such as attaching great importance to the management of time, seeing leisure time as a monetary loss, preventing others from stealing their time, and being punctual. In other words, people are dragged into the behavior of not consuming time unnecessarily with the statement "time is money"; on the other hand, people who use the phrase "time is the medicine of everything" are dragged into the behavior of letting themselves go to the natural current. Although time is measurable and linear, the meaning of time can change according to individuals and turn into different behaviors. In line with these explanations, the metaphors that university students have about time or time management are important because they will shed light on the direction of their behaviors and actions.

Method

The phenomenological pattern, one of the qualitative research designs, was used in the study. Phenomenology is a deliberate experience and social action of individuals' own life worlds (Balcı, 2016; Schram, 2003). Phenomenology is the revealing of cognitive structures such as perception and expectation in their minds by examining the explanations of the participants involved in the study regarding the phenomenon or concept experienced (Creswell, 2017; Patton, 2014).

In the selection of the study group, the easily accessible technique, one of the sampling methods with an unknown possibility, was used. With this technique, to determine the participants, a random sample of a size that can represent the universe is chosen (Fraenkel, Wallen, ve Hyun, 1993). In line with the purpose of the study, a study group was determined that included 323 students studying at Muş Alparslan University in the 2020-2021 academic year, and which the researcher could easily reach through familiar academicians. However, the forms of 47 participants who formed an erroneous metaphor for the concept of time management were eliminated. As a result, the study was conducted with 276 forms.

Content analysis was used in the analysis of the study. In the presentation of the obtained metaphors, "Word Clouds" were preferred to increase the understandability and accessibility by visualizing the written responses. Since it is among the important criteria of validity in a qualitative study, the collected data were reported in detail, the results were explained, and the participant confirmation was obtained in the courses given to the senior undergraduate students (Yıldırım ve Şimşek, 2016). These reports were sent to an expert who has previously done metaphor in the field to get expert opinion within the same scope.

Result and Discussion

It is seen that a total of 183 different metaphors related to the concept of "time management" were produced by university students. The most frequently produced metaphors for the concept of "time management" were water (f = 58), hour (f = 13), life (f = 11), medicine (f = 10), gold (f = 8), money (f = 7), stream (f = 6), life (f = 5), death (f = 4), child (f = 3), race (f = 3), pack (f = 3), school (f = 3), hourglass (f = 2), part of life (f = 2), method of living (f = 2), order (f = 2), happiness (f = 2), state (f = 2), unnecessary effort (f = 2), and mirror (f = 2).

According to the results of the research, the categories created with the metaphors produced by the students in terms of frequency were flowing (f = 52), skill (f = 49), exhaustion (f = 30), valuable (f = 24), unstoppable (f = 22), order (f = 20), uncompensated (f = 17), useful (f = 11), challenging process (f = 8), control (f = 7), directive (f = 7), experience (f = 6), efficient (f = 6), goals, (f = 5), planning (f = 5), basic need (f = 4) and patience (f = 3). In addition, when the categories created for the concept of time management are examined, it is seen that there were themes of letting yourself go with the flow (harmony and natural rhythms) approach (37.7%), regular life (pick up yourself) approach (22.2%), skill approach (20%), protecting time (warrior/survival) approach (8%), and goal-setting approach (5.9). As a result, it was determined that the students mostly adopted the "let yourself go with the flow" approach, then the "order" and "skill" approaches, and very few students adopted the "warrior" and "goal setting" approaches.

In addition, when the metaphors were examined in general; Water such as "water, stream, sea, water drop, water in the palm of your hand, smooth drops of the water drop, waterfall, fountain, flowing river, water spilled on the ground, cannot be washed twice in the same river, Euphrates river, the flow of the river, giving a fixed shape to the water and soap" There is an excess of metaphors regarding the Through these metaphors, the students stated that the concept of time "flows very quickly". It was interpreted that this perception of time causes students either to behave very quickly in their work or to "let themselves go with the flow" for fear that they were not be able to catch up. When these propositions were examined in the context of the cause-and-effect relationship, it was said that they act very quickly in their work, creating the expectation of obtaining very fast results. The expectation of obtaining very fast results was explained by the perception of "short-term orientation" in the literature. As a matter of fact, it was said that Turkish society has a "short-term time" perception in its social and cultural fabric (Erben, 2004; Sargut, 2010). As a result of the research, it was determined that the students have a "short-term time" perception.

In the research, when the categories gathered under the regular life (pack yourself up) approach (22.2%) were examined, the students stated that time management was valuable, efficient, beneficial and brought order to life. In this context, it was determined that some students adopted the order life (pack yourself up) approach from time management approaches. The approach to regular living in the literature suggested that most of the problems that have come to light in time management are caused by the irregularities in our lives (Aydın & Gürbüz, 2012; Tutar, 2011). Your ideal should be to use time effectively, but this situation should not turn into a passion. Organizing the work that needs to be done according to an unexpected situation in the most economical way saves your time and makes your life easier (Covey, 2009). As a result of the research, it was concluded that there is an order function related to the concept of time management; therefore, it is beneficial.